

5^ο Διεθνές Επιστημονικό Εργαστήριο

Θεσσαλονίκη, 27, 28 και 29 Νοεμβρίου 2020

ΔΙΑΔΙΚΤΥΑΚΗ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 27 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2020

ΕΝΑΡΚΤΗΡΙΑ ΤΕΛΕΤΗ

17:00-17:20 ΕΝΑΡΞΗ/ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΙ

17:20-17:30 Εισαγωγική παρέμβαση:

Κρίτων Χρυσοχοϊδης, Ομότιμος Διευθυντής Ινστιτούτου Ιστορικών Ερευνών,
Εθνικού Ιδρύματος Ερευνών

1^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Ευάγγελος Χρυσός**, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Αθηνών

17:30 – 18:00 **Γεώργιος Χαριζάνης**, *Επίκουρος Καθηγητής Βυζαντινής Ιστορίας, Τμήμα Ιστορίας και Εθνολογίας, Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

Το Άγιον Όρος και τα μοναστικά κέντρα της Θράκης.

18:00 – 18:30 **Eka Tchkoïdze**, *Διδάκτωρ, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Ilia State University Τιφλίδα, ΓΕΩΡΓΙΑ*

Ένα Γεωργιανό χειρόγραφο της Μονής Ιβήρων και το έργο του Συμεών Μεταφραστή.

18:30 – 19:00 **Αναστάσιος Νικόπουλος**, *Νομικός, Δρ Ιστορίας Δικαίου*

Οι Αθωνικές Μονές ως Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου κατά την πρώτη περίοδο του Αγιορειτικού καθεστώτος (10ος αι. κ.ε.).

19:00-19:15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

2^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Συμεών Πασχαλιδης**, Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ., Διευθυντής του Πατριαρχικού Ιδρύματος Πατερικών Μελετών

19:15 – 19:45 **Δημοσθένης Κακλαμάνος**, Επίκουρος Καθηγητής Θεολογικής Σχολής Α.Π.Θ.

Χειρόγραφα βυζαντινά αγιορείτικα θεοτοκάρια. Παρατηρήσεις για την ιστορία και την τυπολογία του λειτουργικού βιβλίου του θεοτοακαρίου.

19:45 - 20:15 **Τατιάνα Μπορίσοβα**, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια Τμήματος Ρωσικής Γλώσσας και Φιλολογίας και Σλαβικών Σπουδών, ΕΚΠΑ

Ο ρόλος της Μονής του Αγίου Παντελεήμονα στη διαμόρφωση της λατρείας του Αγίου Ιωάννου του Ρώσου (φιλολογική προσέγγιση).

20:15 – 20:45 **Σωτήριος Καράμπελας**, Φιλολόγος (M. Sc.) – Φοιτητής Ιστορίας-Αρχαιολογίας ΕΚΠΑ (β' πτυχίο)

Ιάκωβος Βατοπεδινός: άγνωστα αρχαιικά δεδομένα για έναν Ηλείο ηγούμενο του 19ου αι.

20:45 – 21:15 **Δρ. Σαπφώ Αγγελούδη - Ζαρκάδα**, πρ. Λέκτορας Τμήματος Αρχιτεκτόνων Μηχανικών του Δ.Π.Θ.

Τα Μετόχια της Μονής Φιλοθέου Αγίου Όρους στη Θάσο κατά τη Βυζαντινή εποχή. Η χωροθέτηση τους και τα προϊόντα που εισήγαγαν από το νησί.

ΣΑΒΒΑΤΟ 28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2020

3^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Φαίδων Χατζηαντωνίου**, Αρχιτέκτων – Αναστηλωτής

10:00 - 10:30 **Ιωάννης Μπέλλας**, Δρ Αρχαιολόγος

Όταν τα βέλη δεν είναι του πονηρού: η περίπτωση μιας δερμάτινης φαρέτρας από τον Ι.Μ.Μ. Βατοπεδίου.

10:30 – 11:00 **Ερρίκος Μανιώτης**, Διδακτορικός φοιτητής του Τμήματος Βυζαντινής Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.

Μεσαιωνικός Αλυσιδωτός Θώρακας από την Μονή Ιβήρων.

11:00 – 11:30 **Χρήστος Κυριακόπουλος**, Υποψήφιος Διδάκτορας στην Ιστορία, Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Κρήτης

Οι οθωμανικές κοπές από την νομισματική συλλογή της αθωνικής μονής Διονυσίου.

11:30 – 12:00 **Manuel Castiñeras / Miguel Gallés Magrí**, *Professor of Medieval Art History, Universitat Autònoma de Barcelona, Spain / Ph-D candidate, Universitat Autònoma de Barcelona, Spain*

Caring Mary's Garden: on two new icons of the Mother of God coming from Mount Athos.

12:00-12:15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

4^η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Αθανάσιος Σέμογλου**, Καθηγητής Βυζαντινής αρχαιολογίας & τέχνης / Τμ. Ιστορίας και Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.

12:15 – 12:45 **Γέροντας Συμεών Διονυσιάτης / Κωνσταντίνος Βαφειάδης**, Δρ Καθηγητής (Ε.ΔΙ.Π.) Ανωτάτης Εκκλησιαστικής Ακαδημίας Αθηνών

Το έργο και η δράση των εργαστηρίων ζωγραφικής στο Άγιον Όρος κατά τον 17^ο αιώνα.

12:45 – 13:15 **Μελίνα Π. Παϊσίδου**, Αναπληρώτρια καθηγήτρια Βυζαντινής Αρχαιολογίας / Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.

Εικόνα του αγίου Ιωάννη του Προδρόμου στη Μονή Βατοπεδίου. Η εξέλιξη μιας μακράς εικονογραφικής παράδοσης στην Ανατολή και τη Δύση.

13:15 – 13:45 **Αρχιμ. Εφραίμ Γκιβίσης – Εσφιγμενίτης**, Αρχιμανδρίτης Ιεράς Μητροπόλεως Θεσσαλονίκης, Θεολόγος, Master Αρχαιολογίας Α.Π.Θ.

Αδημοσίευτη εικόνα του Αρχαγγέλου Μιχαήλ «Ψυχοπομπού» του Εμμανουήλ Τζάνε από την Μονή Εσφιγμένου.

13:45 – 14:15 **Sergey Shumylo**, *Director of the International Institute of the Athonite Legacy, Principal Editor of the Athonite Heritage journal. Kyiv, Ukraine*

Little-known archival materials about the abbacy of St Paisy Velichkovsky in Simonopetra Monastery.

5^Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Ιερομόναχος Θεόφιλος Παντοκρατορινός**

- 17:30 - 18:00 **Πασχάλης Ανδρούδης**, *Επίκουρος Καθηγητής βυζαντινής αρχαιολογίας και τέχνης Τμήμα ιστορίας και αρχαιολογίας Α.Π.Θ.*
Παρατηρήσεις σε μεσοβυζαντινά και υστεροβυζαντινά επιπεδόγλυφα του Αγίου Όρους.
- 18:00 - 18:30 **Πατάπιος μοναχός Καυσοκαλυβίτης**, *Δρ Θεολογίας Α.Π.Θ., Βιβλιοθηκάρχης Σκήτης Καυσοκαλυβίων*
Ξυλόγλυπτα τέμπλα, προσκυνητάρια καί έργα μικροξυλογλυπτικής στή Σκήτη Καυσοκαλυβίων (18ος – μέσα 19ου αί.). Μία πρώτη παρουσίαση.
- 18:30 - 19:00 **Δημήτριος Λιάκος**, *Δρ Αρχαιολόγος, Εφορεία Αρχαιοτήτων Χαλκιδικής και Αγίου Όρους*
Βυζαντινοί σταυροί λιτανείας από το Άγιον Όρος: παρατηρήσεις στην κατασκευή, το διάκοσμο και τη χρήση τους.

19:00 - 19:15 ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ

6^Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Πλούταρχος Θεοχαρίδης**, Αρχιτέκτων

- 19:15 - 19:45 **Κωνσταντίνος Χατζηαντωνίου**, *Διευθυντής Συλλογών και Συντήρησης του Μουσείου King Abdulaziz Center for World Culture, Saudi Arabia*
Υφαντά, κεντημένα ή τυπωμένα ιστορικά άμφια; Προτιμήσεις και αίτια τρόπων απόδοσης της θεματολογίας στα μεταβυζαντινά εκκλησιαστικά ενδύματα της Ανατολικής Ορθόδοξης Εκκλησίας.
- 19:45 - 20:15 **Elena Lavrenteva**, *Art historian, Senior Researcher associate in the Research Institute of Theory and History of Architecture and Urban Planning*
To the question of similarity of the medieval churches of Mount Athos and the Church of the Holy Sepulchre in Jerusalem.
- 20:15 - 20:45 **Αστέριος Στεφάνου**, *Αρχιτέκτων Μηχανικός Msc Αναστηλωτής (τ. Διευθυντής Τεχνικής υπηρεσίας Κε.Δ.Α.Κ.)*

Τεχνικές δόμησης, κατεργασίας και διακόσμησης των ξυλοκατασκευών σε οικοδομήματα του Αγίου Όρους – αναγνώριση και χρονολογική κατάταξη.

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2020

7^Η ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ

ΠΡΟΕΔΡΟΣ: **Στέφανος Διαμαντής**, Δασολόγος - Φυτοπαθολόγος, Τακτικός Ερευνητής,
Ακαδημαϊκός

- 11:30 - 12:00 **Αντώνιος Πετράς / Νικόλαος Ματζούρης**, Συντηρητής βιβλιακού και αρχαιακού υλικού / Συντηρητής βιβλιακού και αρχαιακού υλικού, υλικού, καθηγητής (ΕΔΙΠ) ΑΕΑΘ
«Βιβλίον άνεωγμένον». Συντήρηση ελληνικών χειρογράφων της Ιεράς Μονής Ξηροποτάμου: μεθοδολογία, παρουσίαση και ανάλυση επεμβάσεων.
- 12:00 - 12:30 **Χαράλαμπος Διαφωνίδης**, Καθ. Βυζαντινής Μουσικής - Μεταπτ. φοιτητής Π.Μ.Σ. «Σπουδές στην τοπική Ιστορία» Δ.Π.Θ.
Τα ψαλτικά έντυπα στο Άγιον Όρος κατά τον 19ο αι. – 200 χρόνια μουσικής τυπογραφίας (1820-2020).
- 12:30 – 13:00 **Γεώργιος Οικονομίδης**, Ξυλογλύπτης
Το νέο τέμπλο στο αναπαλαιωθέν παρεκκλήσιο του Αγίου Αντωνίου του Μεγάλου στη Σκήτη του Αγίου Ανδρέου των Καρυών (παρουσίαση της μελέτης και κατασκευής).
- 13:00 – 13:30 **Παναγιώτης Γεωργόπουλος / Ιωάννης Κ. Καλαβρουζιώτης**, Εργαστήριο Τεχνολογιών Αειφορικής Διαχείρισης Αποβλήτων, Σχολή Θετικών Επιστημών και Τεχνολογίας, Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
Εφαρμογή μικρών αποκεντρωμένων συστημάτων επεξεργασίας υγρών αποβλήτων στην Αθωνική Πολιτεία με στόχο την περιβαλλοντική προστασία και αναβάθμιση.
- 13:30 – 14:00 **ΠΟΡΙΣΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ**